

Duitse ministerie deelt kritiek op Kurzarbeit niet

Maurits Kuypers
Berlijn

De Duitsers zijn positief over hun vorm van de deeltijd-WW: de zogeheten Kurzarbeit. Werkgevers, vakbonden en overheid stellen alle drie dat de arbeidsmarktregeling nuttig was in de crisis. Het heeft een golf aan werklozen voorkomen en het heeft de Duitse industrie geholpen snel de productie op te voeren toen de conjunctuur in 2010 weer aantrok. Bij werkgevers en economen heerst hoogstens het gevoel dat de regeling te lang op een te ruimhartig niveau is gebleven.

President Klaus Zimmermann van het onderzoeksinstituut IZA is een van die critici. Het instrument is volgens hem zeker succesvol geweest, maar de soms mythische proporties die aan dit succes gegeven worden, zijn overdreven. De bewering van de overheid dat er niet of nauwelijks misbruik is gemaakt, deelt hij niet.

‘Zoals bij elke vorm van staatsinterventie is ook hier het gevaar aanwezig van misbruik’, aldus Zimmermann die daarvan ver-

schillende voorbeelden heeft gezien. ‘Er waren in 2009-2010 onmiskenbaar ook bedrijven die gebruikmaakten van de regeling terwijl ze niet in een bedrijfstak zaten die zwaar werd getroffen door het economisch klimaat. De overheid had dat kunnen oplossen met strengere toepassing van de eigen regels.’

Het ministerie van sociale zaken deelt die kritiek niet. ‘Kurzarbeit heeft zich zonder twijfel bewezen als een functioneel instrument voor het behoud van werkgelegenheid in de crisis’, zegt een woordvoerder. ‘In 2009 heeft het 285.000 banen gered.’

Goedkoop was het niet, zegt de woordvoerder. Alleen in 2009, het dieptepunt van de crisis, bedroegen de kosten voor de overheid €5,4 mrd. Voor werkgevers werden de kosten becijferd op €4,8 mrd. Het inkomen van werknemers die korter gingen werken, werd gekort met €2,6 mrd. Het maximale aantal mensen in de Duitse deeltijd-WW werd bereikt in voorjaar 2009 toen meer dan 1,5 miljoen werknemers een groot deel van de tijd thuis zaten.

De regeling was overigens niet nieuw. Duitsland kende de Kurzarbeit al ver voordat de Amerikaanse hypotheekcrisis overwaaide naar Europa. Alleen was het vóór 2008 veel moeilijker voor bedrijven om er een beroep op te doen.

In 2008-2009 werden de aanvraagprocedures voor bedrijven sterk versimpeld. Bovendien werd de periode dat werknemers gesubsidieerd korter mochten werken stapsgewijs verlengd van 6 naar 24 maanden. Van fraude wil sociale zaken niets weten. ‘Dat is in ieder geval niet significant geweest.’ Een diepgaand onderzoek naar de effecten van de Kurzarbeit is echter nooit uitgevoerd.

Duitse praktijk Gulle werkgevers

Duitsland heeft in 2008 en 2009 de Duitse vorm van de deeltijd-WW opgerekt. De maximale **looptijd** dat werknemers gesubsidieerd deels of helemaal mochten stoppen met werken werd **verlengd** van 6 naar 24 maanden. Zij kregen een inkomen dat in de regel zakte tot **60% of 67%** van het normale loon, soms nog opgehoogd door de werkgever.

